

شەش پرنسپ بۇ گەشە و بەھیزکردنى خاھەرايى لە سەرکردەكاندا

نووسەران: جىفرى گىدمىن* و جان دىم

وەرگىرانى لە فارسيەو: تەحسىن تەھا

چ روومان لە قەلەمپرهوى بازرگانى بىت يان سياسەت، لە دونياى وەرزىدا بىن يان رابواردن و نومايش، گومانى تىدا نىبە كە ئىمە لە سەردەمى خۆدەرخستندا بەسەر دەبەين. سەردەمىك كە ناوبانگ شان لە شانى سەرکەوتن دەدات و پەنجەنیشانبوون (تابلوبوون) مەزھەبىكى سەربەخۆيە. ھەر ئەو شەھانمان دەدات كە سەرى خۆمان بە باى ترسناكى خۆويستى پر بکەين.

تۆماس چامورۆ – بلەيد ميوزىك، ئوستادى دەرووناسى بازرگانى لە زانكۆى لەندەن جەخت لەسەر ئەو دەكاتەو كە بەزۆرى تانە و تەشەر (قسەرەقى) و دەنگى نىر و غەرىزەى نىرەنى ئالفا، يا پياو – سالارى، لەگەل لىو شەوھى يا كارايدا (ھىچ نەبى بۇ ماوھىەكى كەم) بەھەلە وەردەگرين. رەنگە ھەر بەم ھۆيە بىت كە ئەم ھەموو پياو (ناكارامە) يە لە دەستگەيشتن بە پۆستە كارگىرى و سەرکردايەتییەكاندا وەپيش ئافرەتان دەكەون.

بەلئى چ زۆرن ئەو كىتب، وتار و تويزىنەوانەى كە لە مەترسىيەكانى ھۆبرىس يان خۆبەزلزانين (تكبر) ئاگادارمان دەكەنەو. ھۆبرىس وشەيەكە لە رەگى يۆنانى، بەماناى لەخۆبايىبوون (غرور) و خۆبەزلزانينى لەرادەبەدەر. بەگشتيش كاتئ ئەوانەى لە سەرەوھى ھەرەمى دەسەلاتدان لە ھەلسەنگاندنى تواناكانى خۆياندا يەكجار موبالغە دەكەن، بەلگەيە لەسەر ئەوھى ھىچ پەيوەندىيەكيان بە واقىعەو نىبە.

بەلئى، زۆرىك لە ئىمەمانان ئەو شەمان بىنيو كە چۆن پىچەوانەكەى، واتە خاھەرايى، ئەمەگدارى دەھىنئى و يارمەتيدەرە بۇ دروستکردن و پتەوکردنى كارى بەكۆمەلى بنیاتنەر و ھەماھەنگى كارمەندان و، ھەروھە جىگۆرپكى كارمەندان كەم دەكاتەو. جىم كالينز لە كىتبى "لە مامناوئەدوھ بۇ بەرز" كە پرفرۆشتىن كىتبى سالى 2001 بوو، ئاماژە بە زۆر خال سەبارەت بە بەرپۆبەران دەدات، كە خاھەرايىيان دەنواند و سەرکردايەتیکردنى خۆيان بەبى دەنگ و فەنگ و ھىواش و، نەك بەشيوھى كارىزماتىك و موگناتىسى، بەكار دەھىنا.

لەگەل ئەو شەدا وا دىتە پيش چاو خەسلەتى خاھەرايى لە بەرنامەكانى گەشەپىدان و بەھیزکردنى سەرکردەكاندا پشتگوئى خرابىت و ئەم خەسلەتە لەچاوى ئەو بەرپۆبەرانەى كە لە چىنەكانى خواروھە ھاتوون زۆربەى جار دەبىتە ھۆى بەدحالىبوون. بۇ گۆرپىنى ئەم دۆخە چىمان پى دەكرى؟

يەكەم، با چەند شتىك روون بکەينەو. خاھەرايى بەواتاى ميواندوستى، ئەدەب، يان رەفتارى مېھرەبان و دۆستانە نىبە. خاھەرايى ھىچ پەيوەندىيەكى بە ترسنۆكى و لاوازی و بىئىرادەبىيەو نىبە. سەير لەو ھەدايە كە

پېۋىستىيى بە دوورکەوتنەوۋە لە ناوبانگ و پروپاگاندەش نىيە. گەشانەوۋە و سەرکەوتنى كۆمپانىياكان قەرزارى بازاركاران و بەتايىبەت ئەو بازاركارانەيە كە خۆيان دەردەخەن. توۋىژنەوۋەكان پيشان دەدەن كە كېشە و گىروگرفتە جىددىيەكان كاتى دېنە پېش كە حالەتى تاكگەرايىيى توند ئاۋىتەي خۆشەيدايى يا نارسىسىزم دەبىت. (نارسىسىزم-يش لە پەيڤىكى ترى يۆنانىيەوۋە ھاتوۋە كە دەگەرپتەوۋە بۇ نارسىس-ى نىمچە خوا، كە بە بىنىنى روخسارى خۆى بوۋە عاشقى خۆى).

خۆشەيدايى ئاۋىتەيەكە لە ھەستىكى موبالەغەئامىز لەبارەي تواناكان و دەستكەوتەكانى خۆى، ھاورپى لەگەل پېۋىستىيەكى بەردەوام بە بايەخپىدان، پىشتگىرى و پىداھەلگوتن. لەكاتىكدا كە دەكرى ھەر كەسنىك كە رەفتارىكى خۆپەسنانەي ھەيە بە تۆزى چاوپۆشەنەوۋە لەژىر ئەم مۆركە پىناسە بكرى، بەلام بەراي دەروونناسان، خۆشەيدايى سەبارەت بە ھەندى كەس، جۆرىكە لە شىۋانى كەسىتتىي روالەتى و بۇ ھەندىكى دىكەش كۆسپىكى راستەقىنەيە لە رېگەي بەرقەراركردى پەيوەندى تەندروستدا. تاكى خۆشەيدا (نارسىسىست) لە ھەستى خۆئاگايى و ھاودلى (دلسۆزى) بېبەشە. بەتوندى لە رەخنە يا نارەزايەتى دەرنەجى. ژن يا پياۋى خۆشەيدا زۆر جار كارەكانى خۆى بە پىداھەلگوتن و ستايشكردى موبالەغەئامىز بەروۋى خەلكىدا دەدات و لە زۆر كاروبارى جىاجىادا بانگەشەي "پىسپورى" و شارەزابوون دەكات. ئەگەر ئىۋە لە دامەزراۋەيەكدا كار دەكەن كە سەرۋكەكەي خەسلەتى ئاۋا لەخۆى پيشان دەدات، ھەتمەن كارەكەتان زەحمەتە. (با كۆمپانىياكان و لىژنەكانى دامەزراندنى بەرپۆبەر سەرنجى لى بدەن).

بەلام سەرتەر لە دامەزراندنى حالەتى ئاۋا موبالەغەئامىز و يان وەپىشخستىيان، ئايا دامەزراۋەكان دەتوانن و دەبى ھەول بەدەن لە ئاستەكانى سەركردايەتيدا خاكەرايىيەكى زياتر گەشە پى بدەن؟ ئەم ئامانجە لە چوارچىۋەي بەرنامەيەكدا بۇ گەشەپىدانى سەركردەكان چۆن شىۋە دەگرىت؟ بۇ دەستپىك پىشنيار دەكەين كە بەرنامەيەكى وانەخوۋىندن بە شەش پرنەسىپ بخرىتەروو. ئەگەر ئىۋە سەركردەيەكن كە لە گەشەكرندان، دەبىت وانەكانى خوارەوۋە فېر بن:

بزانن كە زۆر شت نازانن

لەبەرامبەر دنەدانى وەكو "ئوستادى جىهان" بووندا خۆراگر بن. دەكرى لە بواريكدا شارەزا بن، بەلام وەكو سەركردەيەك ئىۋە بەپىي پىناسەكە، با تىروانىنىكى گشتىتان ھەبىت. پشت بەو كەسانە بېستەن كە لىھاتوۋىي و لىۋەشاۋەيىي پېۋىستىيان ھەيە. لە قبوولكردى بىروراكان و پىدانى نوپنەرايەتيدا، وەختناس بن.

لەبەرامبەر عىشق بۇ پروپاگاندەي خۆتان خۆراگر بن

ھەموومان ئاۋاين. چ لە نووسىنى بابەتلىك بۇ چاپەمەنىيەكان بىت و چ بمانەوۋى خۆمان ھەلسەنگىين. زۆرتىر جەخت لەسەر سەرکەوتنى خۆمان دەكەينەوۋە. پاشانىش ئاسان و رەوان لەبىر دەكەين كە راستىيەكە ئەوۋەندەش كە پيشانمان داۋە بى كەموكورى نەبوۋە. خواردنەوۋە بەخۆشىي سەرکەوتنىك بىگومان دلخۆشكەرە. بەلام زۆر خواردنەوۋە مەستى و سەرخۆشى دەھىنەت. بىنىن لىل دەكات و داۋەرى و پىراردان عەبىدار دەكات.

ھەرگىز پىكابەر و پىكابەرىتى بە كەم مەزانن

لەوانەییە مەروۇفیکی زیرەك، بەرزەفەر و چاوەنەترس بن. بەلام جیهان پەرە لە مەروۇفی پەسپۆر و تیکۆشەر و داھینەر و زیرەك. بە تەسەویری ئەوێ کە ئەوان و داھینانەکانیان مەترسییەکی ئەوتۆ نین بۆ ئیو، گالته بە خۆتان مەکن.

گیانی خزمەتکردن لە خۆتاندا دروست بکن و بەھیزی بکن

کارمەندان بەخیرایی ھەست بەو دەکن کە سەرکردەکانیان خۆیان بۆ یارمەتیدان لەپینا و سەرکەوتنی ئەوان تەرخان دەکن یا لەسەر حیسابی ئەوان بۆ سەرکەوتنی تاکەکەسی خۆیان تێدەکوۆشن. کەریاران و موراجیعەکانیش بە ھەمان شیو.

گوئی بگرن. تەنانەت (و، بەتایبەت) بۆ بیروباوەری سەپروسەمەرە

تەنیا کاتی گوئی بۆ قەسە ئێوانی تر بەراستی شل دەکن کە لەو باوەرەدا نەبن رای خۆتان لە خەلکی تر باشتەرە یا دەتوانی باشتەر بیئت. بەلام گەواھیکی پتەو بۆ ئەم کارە بوونی ھەییە: داھینەرەنەترین و بەھادارترین بیروپراکان بەگشتی لە دەستی چەپەو دەینە قەسە. لە کامەندیکەووە کە تۆزی سەپروسەمەرە دیتە پێش چا و لەوانەییە لە دامەزراوەکەتاندا پۆستیکی بەرزیشی نەبیئت.

زەوقی پەنجۆریتان ھەبیئت

بەردەوام بەدوای زانستە نووییەکان و زانییاندا بپۆن. لە پەنجۆری سەبارەت بە کەسانی دەوروبەریشتان خافل مەبن. توێژینەووەکان ھەندی پەیوہندییان لەنیوان پەنجۆری و زۆر لە سیفەتە پۆزەتیفەکانی سەرکردایەتیدا (وہکو زیرەکی عاتیفی و کۆمەلایەتی) دۆزیووتەوہ. بە گوئی ھۆش و زیرەکی گوئی لەم قەسەیی ئەنیشتان بگرن: ”من ھیچ بەھرەییەکی تایبەتم نییە. تەنیا بەشیوہییەکی پەر جۆش و خرۆش پەنجۆرم”.

ناتوانین ئەوہ وینا بکەین کە کەسیک کە ئەم شەش پەرەنسییە بزانی و بەدل وەریانگری، سەرکردەییەکی باش نەبیئت.

بەلام لە ھەمان کاتدا، لەوێوہ کە پەرەنگی ریکخراوەکەتان ھیشتا بەنیازی ئەوہ نەبووبیئت یارمەتی سەرکردەکانی بدات بۆ بەدەستھێنانی ئەم خۆوہ زەینیانە، بەوپەری خاکەرایییەوہ دوو پێشنیاری خاکەرایانە دەخەینە بەردەمتان.

یەکەم: خۆتان ناچار بە تاووتویکردن (دیراسە)یەکی 360 پلەیی بکن. وەرگرتنی بیروپرای بیناوی ئەو کەسانە لە دەورویشتی ئیوہ دەتوانی ئاوینەییە کە لەبەرەمبەرتاندا بگری کە حەزتان لی نەبی تەماشای بکن. بەلام ھەرەك ئان لێندیرز نووسیویەتی:

”ستايشکردنی سەگەکەتان وەك گەواھیکی راستگۆ وەرەمەگرن لەسەر ئەوہی کە مەروۇفیکی نائاسایین”.

پاوەرگرتنی 360 پلەیی دوو سوودی ھەییە: دەردەخات کە تا چ رادەییەك درك و تێگەشتنی ئیوہ بۆ سەرکردایەتیکردنی خۆتان، جیاوازە لە تێگەشتنی ئێوانی تر. (لە سەرکردایەتیشدا، درك و تێگەشتن ھەمان واقیعەن). ئەوہی تریش ئەوہیە کە میتۆدیکی کردەیی بەنرخ لە بەدەستھێنانی بیروپراکان و، گۆرینی

پرهخنهكان بۇ بهرنامهيهك بۇ گهشه و پهرهپيدان، دهخاته بهردهستتان.

دووه م: ئهوهى كه راهينهريك بگرن. هه موومان خالى كويمان ههيه. ناشى له وهرگرتنى يارمه تى بۇ نه هيشتيان شهرمه زار بين. راپورته كانى بلاو كراوهى ئينتيرنييتى “فهست كويمانى” پيشان ده دات كه له سه دا 43 ى سه روكه كانى دهسته ي بهرپوه بردن و له سه دا 71 ى بهرپوه به ره بالا كانى جي به جيكار ده لين كه له گه ل راهينه ريكا كاريان كرووه. له سه دا 92 ى ئه و سه ركردانه ش كه له گه ل راهينه ريكا كاريان كرووه ده لين به نياز ن بۇ جاريكى تر له گه ل راهينه ردا كار بكه ن.

بپريار بدن كه خاكه رايى له خوتاندا به هيز بكه ن و هيزه كه ي له ده ورو به رى خوتاندا بينن و ستايشى بكه ن. له سه ردا نيكا كه به م دوايييه بۇ لوس ئه نجليس كردمان، سه روك و بهرپوه به رى جي به جيكارى يه كى له ستوديو سه ره كييه كانى هوليو د به زياتر له 20 پسپورى پروفيشنال و قوتابى زانكو باسى له ئه زمونى خو ي كرد. جه ختكر دنه وه و راسپارده ي ئه م سه ركرديه بۇ ئه ندامانى گرووپه كه چى بوو؟ ئه و سه باره ت به شكسته كان، لاوازيه كان و خاله كویره كانى خو ي قسه ي كرد و گوتى چون چونى هر له مانه وه فير بووه و سه ركه وتنى به ده ست هينا وه و هر كه ئه و به و شيوازه باسى خو ي كروبوو به قوولى كاريگه رى خسته سه ر گرووپه كه. قسه كانى ئه و باوه ربه خو بوون، راستگو يى و ئه قلمه ندى بۇ ئه وانى تر ده گواسته وه.

ئه و نمونه ي واقيعى سه ركرديه ك بوو كه دامه زراوه كانمان ده بيت له گه شه پيدان و پهروه رده كرنيدا تى بكوشن. ئه و سه ركرديه ي كه ده زانى باشتر وايه ئيستا كه له خويدا خاكه رايى به هيز بكات نه ك ئه وه ي دواتر ناچار بييت تامى داواى لي بووردن و سووكايه تى بچيژيت.

سه رچاوه: <https://ir.voanews.com>

تايينى:

* جيفرى گيدمين سه روكى دامه زراوه ي ليگاتوم و سه روكى پيشووى راديو ئه وروپاى ئازاد.